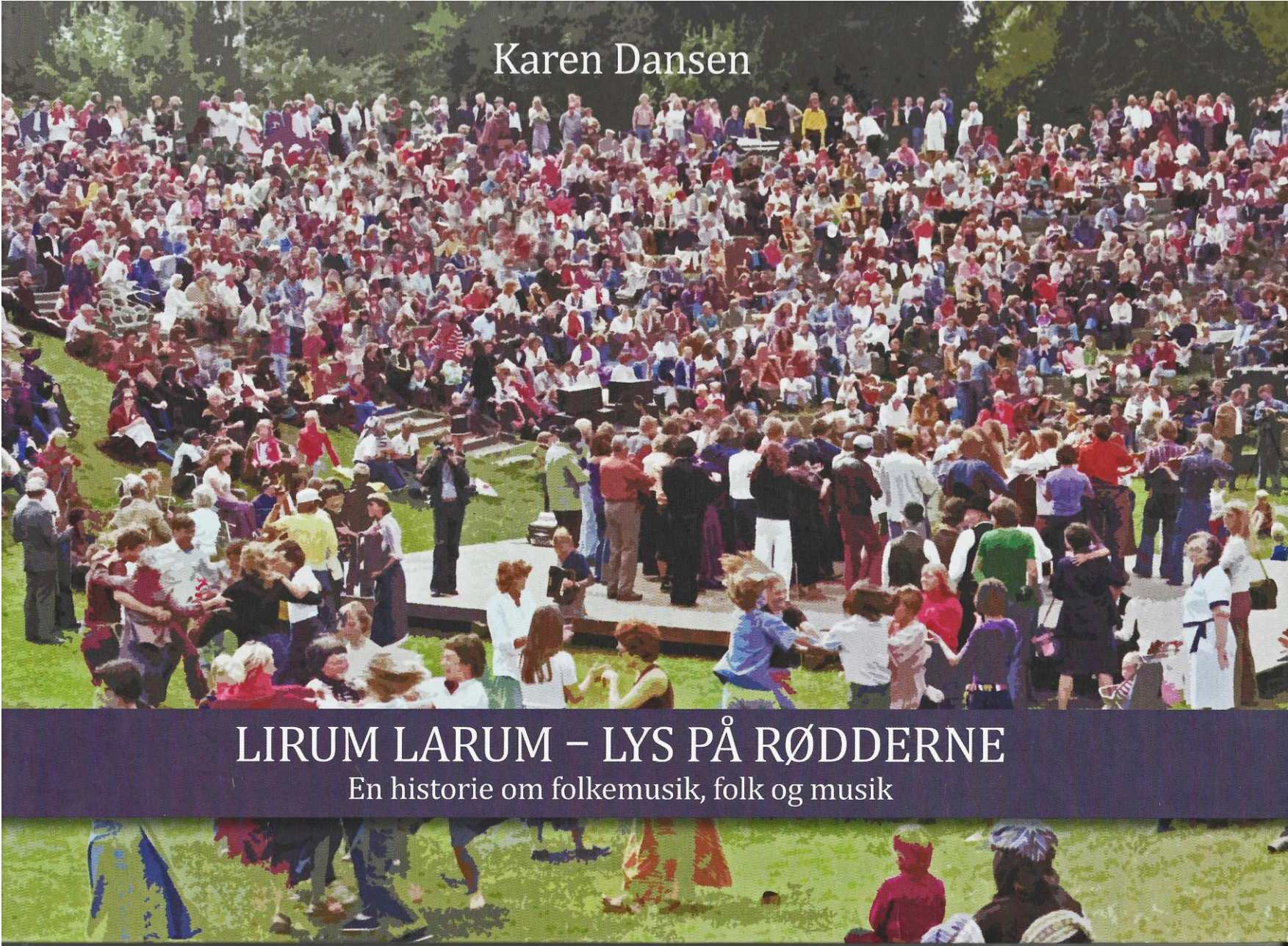

Karen Dansen

LIRUM LARUM – LYS PÅ RØDDERNE

En historie om folkemusik, folk og musik

Lirum Larum miljøet breder sig

I midten af 1970'erne fylder folkemusikken meget i det danske musikliv. Roskilde er blevet brændpunkt for dansk folkemusik. Hver måned er der koncerter i Folkemusikforeningen med 250 medlemmer, Spillemandslauget er landets største med 75 aktive spillemænd, Folkedanserlauget har 350 medlemmer, Aftenskolen har flere hundrede deltagere på i alt 28 forskellige hold inden for folkemusik og dans. Dertil kommer en række fælles aktiviteter på tværs af foreningerne: Spillemandsstævnet, sommerlejr, weekendkurser og workshops, et fælles medlemsblad og så alt det løse, herunder samarbejde med andre foreninger.

Den første amtsmusikpris uddeles i januar 1978 og tildeles Lirum Larum miljøet. Ved overrækkelsen af prisen på 4000

Amtsmusikprisen

Amtsmusikrådet for Roskilde Amt indstifter i 1977 en årlig musikpris, der tildeles en prismodtager som anerkendelse for en særlig stor indsats for amtets musikliv. Arbejdet skal være foregået over flere år, og det skal være alsidigt og aktivt.

gode danske kroner og en lille porcelænsfigur (en såkaldt amtsmus) udtaler musikrådets formand Kaj Jensen:

For at få Nobelprisen skal man have udført noget, der er enestående. Det gælder også vores musikpris, og da først I var foreslået, tog vi alle andre kandidater til vores nye musikpris af bordet!

Lirum Larum mangler et sted at være!!

Amtsmusikprisen kan ikke løse Lirum Larum miljøets altoverskyggende problem: Et sted at være! Aktiviteterne er spredt på mere end 20 forskellige adresser på skoler, spejderlokaler, klubhuse, bibliotek m.m.

Tydeligvis har lokaleproblemet ikke været afgørende for at sætte noget i gang. Vanskeligheden er at fortsætte udviklingen, når indholdet til stadighed skal tilpasses til rammer, der ikke passer til indholdet. Udviklingen er præget af den omflakkende tilværelse med adskillelse af aktiviteterne på kryds og tværs i spil, undervisning, dans, fest, foredrag, diskussion, sang, håndværk, koncert, hygge og samvær.

For fuldstændigheden skyld skal det med, at foreningerne på andre måder møder stor velvilje og imødekommenhed fra kommunen. Det gælder økonomisk i form af tilskud og støtte til arrangementer, og praktisk hjælp til løsning af problemer i forbindelse med de enkelte aktiviteter.

Husarstalden som folkemusikhus

I samme periode ryktes det i byen, at bygningskomplekset kendt som "Det kongelige Palæ på Stændertorvet" skal bruges til nye formål. Bygningerne ligger sammen med domkirken og det gamle rådhus ved Stændertorvet midt i byen. Det er staten, der ejer komplekset, som i mange år har været bolig for biskop, politimester, stiftamtmand og palæforvalter.

De fire længer samt den tilhørende "Husarstalden" med garager, værksted og lagerrum kan blive til et attraktivt sted for Roskildes kulturliv. Husarstalden ligger selvstændigt, og her er der mulighed for at skabe et nyt folkemusikhus. Lirum Larum nedsætter en arbejdsgruppe, der arbejder med denne idé. Gruppen består af Poul Bjerager Christiansen, Bodil Graae, Thure Hauser og Steen Dahl Pedersen, og de har rådført sig med bygningskonstruktør Flemming Abrahamsson og med Hugo Jensen fra Kulturministeriet, som har erfaringer med lignende huse.

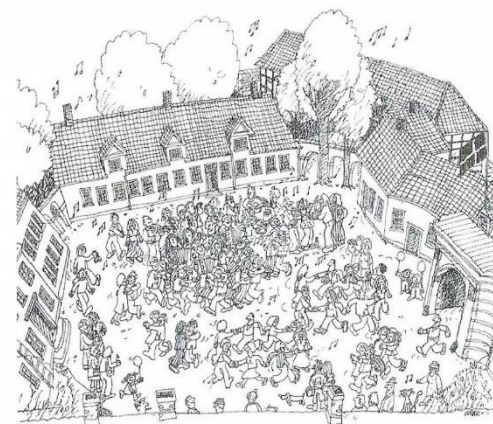
Drøftelserne med kommunen starter

I januar 1978 præsenterer arbejdsgruppen sit forslag til nyt folkemusikhus. I februar måned indbydes gruppen til et orienterende møde med Biblioteks- og Kulturudvalget og det rådgivende musikudvalg i Roskilde Kommune. Formanden for Kulturudvalget, socialdemokrat og senere borgmester

Henrik Christiansen, og den overvejende del af udvalget virker positive, men må også konstatere, at de fremtidige ejerforhold for palæet og Husarstalden ikke er afklarede, da kommunen er i forhandling med Boligministeriet.

Der er fremkommet andre forslag, blandt andet et museum for Richard Mortensen. Byrådet vil arbejde for en helheds-løsning, hvis der bliver tale om en kommunal overtagelse af bygningerne. Henrik Christiansen udtaler til de lokale aviser, at Lirum Larums forslag er godt, og Byrådet vil behandle det meget positivt.

HVAD SKAL DER SÅ VÆRE I HUSARSTALDEN?

Forslag fra Lirum Larum til Roskilde Byråd
– 17. januar 1978

Lirum Larum foreslår, at bygningen skal indeholde følgende:

”Storstue” (godk. ca. 150 personer) til folkedans og musikarrangementer samt andre pladskrævende aktiviteter, som teater, film, forskellige udstillinger og lignende.

”Lillestue” (godk. ca. 60 personer) til mindre danse- og musikarrangementer. Lokalet skal også kunne anvendes til møder, foredrag, film, teater m.m.

Grupperum til undervisning, studiekredse, øvning, møder m.m. fordelt på et antal

- øvelokaler for musikgrupper (4-10 personer) samt musikundervisning
- anden undervisning; f.eks. vævning, studiekredse om folkekultur og –musik, m.v.
- mødelokaler til gruppe-, udvalgs-, bestyrelsesmøder o.l.

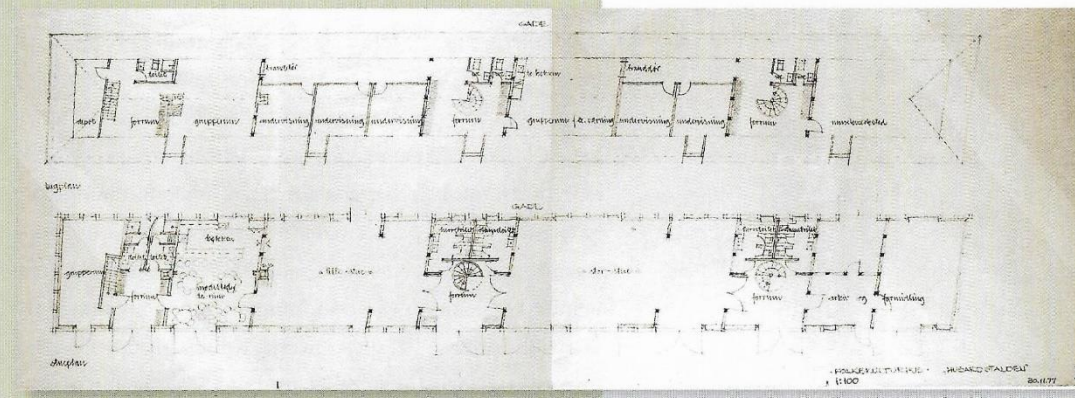
Mødested og tekøkken med passende udstyr og et antal siddepladser til almindelig afslapning og hygge.

Arkiv, ”formidlingscentral” med tidsskrifter, litteratur, lydbånd, noder, billeder og andet materiale; desuden et lokale med skrivemaskiner, duplikator, fotokopieringsmaskine, båndoptagere m.v.

Forrum ved indgange med garderobe m.v.
Toiletter placeret både i stuen og på 1. sal.

Lager/opbevaringsrum til møbler, inventar og andre effekter.

Som tegningen antyder, kan de to store lokaler benyttes både sammen og hver for sig (adskilt af et mellemlokale).

Modstand mod forslaget

Der er også modstandere af Lirum Larums forslag. Modstanderne kan groft sagt deles i to grupper. Den ene er tilhængere af mere finkulturelle tilbud, der ikke inkluderer folkemusik, og den anden er fortalere for al mulig anden anvendelse af bygningerne end simpel langhåret folkemusik. Det viser sig, at biskoppen og palæforvalteren forsat skal have bolig i komplekset. Derfor vil det formentlig primært være kulturelle tilbud som kunststillinger eller museumsvirksomhed, der kan indpasses i det fremtidige koncept. Lokaler til større arrangementer vil kræve omfattende ombygning og investeringer. Selv om det ikke siges direkte, er det ingen hemmelighed, at flere af palæets beboere ikke er begejstrede ved tanken om at være direkte nabo til et kulturhus fuldt af musik.

Bygningernes beliggenhed og historiske atmosfære er meget attraktiv. Den første stænderforsamling i 1835 foregik i salen i hovedbygningen. I flere hundrede år inden har palæområdet været hjemsted for kongens palæ, hvor flere af danmarkshistoriens mest afgørende forhandlinger fandt sted, bl.a. Roskildefreden i 1658. Og endnu tidligere var området skueplads for et af de helt store forræderier, nemlig kongemordet som kulminationen på opgøret mellem de rivaliserende konger Svend, Knud og Valdemar. Det historiske sus og naboskabet til domkirken er for mange svært foreneligt med et folkeligt kulturhus.

Gamle Bygningers Bevaring

Skepsissen mod forslaget kommer til udtryk i en henvendelse fra "Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring i Roskilde". I maj 1978 sender foreningen et brev til arbejdsgruppen og skriver blandt andet følgende: ... *at den hovedfunktion, som Lirum Larum tiltænker bygningen, ikke er den rette at give den, ikke fordi vi har noget imod et vist leben det sted, men det må indpasses i den helhed, som Husarstalden blot er en del af, nemlig det samlede kompleks omkring Det gule Palæ.*

SKAL LIRUM LARUM BO HER? For nogle dage siden foretog bevaringsforeningen i Roskilde i forbindelse med debatten om Palæets og Husarstaldens fremtid, at Lirum Larum i stallet for i Husarstalden fik lokaler på lagerloftet i 1. etage. Lærche A/S gamle købmansgård i Ringstedsgade. Ved et så stort rum på loftet er rummet, skulle man have god plads til både folkemusik og musik. Billedet viser det stueetageværelse i 1. etage, som det dog nok ikke bliver helt billigt at sætte i stand. Men Husarstalden kan jo heller ikke bruges, som den er nu.

Foreningen anerkender dog, at forslaget for så vidt ... *er udtryk for forståelsen af at bevare en smuk, gammel bygning...* Den positive slutning på brevet lyder således: *For os at se vil folkedansen*

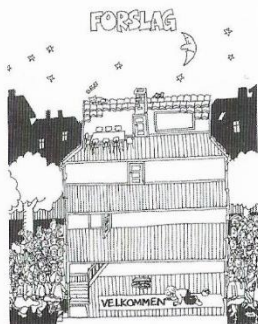
langt bedre kunne foregå i den nyligt af Roskilde Kommune erhvervede købmandsgård i Ringstedgade ... som med de gamle lofter vil være fortrinligt velegnet til formålet, uden at det samtidig går ud over andre værdier.

... og andre ytrer sig også

Kommunen forhandler videre med de berørte ministerier, og i begyndelsen af 1979 indkalder Byrådet til debat om palæområdets fremtid, hvor mange kulturelle foreninger

møder op. Lirum Larum er med og argumenterer varmt for ideen om et åbent, aktivt og levende sted for musik og samvær. På et tidspunkt giver det anledning til en kommentar fra kunstforeningens formand, at hun da *...ikke kan forestille sig noget mere levende end at se på kunst!*

I et læserindlæg i Roskilde Tidende gør en anden borger opmærksom på, at Lirum Larum med sit forslag har nået den yderste grænse af kulturforvirring, forstået som manglende erkendelse af forskellige kulturers art og beskaffenhed. Palæet er en del af et gejstligt område, og forslaget om et folkeligt kulturhus er ikke i pagt med nogen som helst form for kulturbevidsthed, endsige kulturforståelse, kan man læse. *Hvis Lirum Larum tror, at de ved at klemme sig ind på palæområdet udfører et storslået stykke kulturarbejde, må de rigtignok tro om!* Han mener dog, at miljøet fortjener gode øve- og optrædelokaler, og at det må være muligt at finde andre muligheder i bykernen.

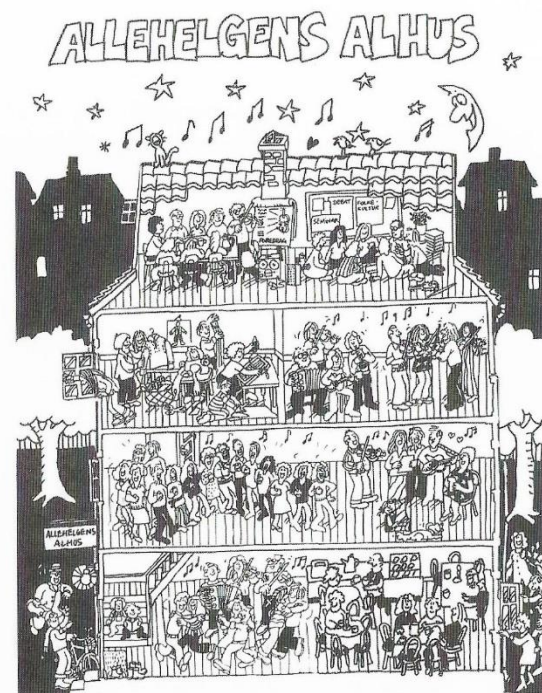
Under og efter mødet fornemmes det, at Husarstalden ikke kommer til at rumme musik og dans. Men folke-musikken har vokseværk, og det nytter ikke at vente på et luftkastel omkring palæet.

Allehelgens Alhus

I maj 1979 er en ny arbejdsgruppe på banen med forslag om et folkeligt kulturhus på dele af den nu nedlagte Allehelgens Skole tæt på bymidten. Allehelgens Skoles lille kældersal har tidligere været benyttet til koncerter, baller og danseundervisning, men er i slutningen af 70'erne for lille til disse arrangementer.

Arbejdsgruppen foreslår udbygning af skolens gymnastikhus, og åbning af fløjene for de kulturelle foreninger. Forslaget er illustreret med en tegning af Lirekassens 'hoftegner', Erik Nielsen.

Et hus, der summer af liv, musik, sang og dans. Der er også en skitse til indretning af den nye/udvidede bygning med en sal og et forsigtigt skøn på, at det vil koste ca. 1 mio.kr i alt at gennemføre projektet.

FØLGEBREV TIL BYRÅDET – ALLEHELGENS ALHUS

Baggrunden for et nyt forslag er både vore foreningers og aftenskoles meget alvorlige lokaleproblemer, og byens øvrige kulturelle foreningers ønsker og behov for lokaler.

Det er utåleligt og helt uacceptabelt, at vore aktiviteter, som hænger så nøje sammen, frister en usammenhængende og omflakkende tilværelse på 4-9 forskellige skoler og lignende. Lokalerne er spredt ud over hele byen og er derved aldeles uegnede, også hvad angår indretning og atmosfære. Siden vi sidst tilskrev Byrådet er det samlede medlemstal i foreningerne steget næsten til det dobbelte: 1100 medlemmer. Endelig har byens borgere behov for et kulturelt samlingspunkt, hvor det bobler af liv – hvor der sker noget – og hvor man kan deltage og modtage. Vi er trætte af og lidt skræmte over det neondøde Roskilde centrum. Derfor skal der gøres noget, vi kan ikke bare vente på Husarstalden og palæområdets fremtid.

Hvad skal der foregå i Allehelgens Alhus?

Dette skal nok ikke bestemmes for snævert på forhånd. Husene skal netop være levende og åbne overfor nye behov. Med andre ord: Behovene skal defineres af de involverede foreninger sammen med dem, der kommer på stedet.

Men vi mener dog godt at kunne foreslå alhusene som

ramme omkring allehånde åbne, folkelige og kulturelle aktiviteter. Musik, sang, dans, teater, dramatik, film, foredrag, debat, borgermøder, kunstværksteder, udstillinger, gallerivirksomhed osv. Man skal også bare kunne stikke hovedet indenfor, se hvad der foregår eller få en kop te eller en snak.

Husene skal bruges hele dagen. Af pensionister, hjemmegående og børn om formiddagen og om eftermiddagen – og af os alle sammen om aftenen. I sommerperioden vil der specielt være mulighed for større udstillinger af forskellig art, sommerrevy, spillemandsstævne, sommerkurser inden for de musiske fag og lignende.

Aktiviteterne i husene kan etableres af byens aftenskoler, foreninger, teatergrupper, musikgrupper, kunstsammenlutninger samt ad hoc-grupper, der har noget på hjerte. Styringen forestiller vi os henlagt til disse grupper i forening, med ansvar overfor myndighederne.

Fremsendt af
Lirum Larum
arbejdsgruppe,
maj 1979

Forslaget er en her-og-nu-løsning, og dele af arbejdet kan udføres som led i beskæftigelsesprojekter. Forslaget virker ganske billigt at gå til. Men det får ikke kommunal opbakning. Den enkle forklaring er, at amtskommunen vil bruge hele ejendommen til voksenundervisning. Ved siden af Allehelgens Skole ligger Gråbrødre Skole, som kommunen vil beholde for at samle aftenskoler og den kommunale voksenundervisning.

Begge de tidligere centrumskoler bliver herved lukket land for tanker og ideer om et kulturhus.

Sammenhold og Samråd

I starten af 1970'erne var Byrådet oprindelig interesseret i at samle foreningslivet på byens nedlagte kaserne. Det blev ikke til noget, da foreningerne ikke var interesserede. Stedet ligger uden for bykernen, og atmosfæren er mildest talt ikke inspirerende. I stedet bliver dele af kasernen indrettet til retslokaler og tinglysningskontor. Under det nye navn "Kildegården" bliver der i hovedbygningen indrettet en biblioteksfilial, og en del lokaler bliver lejet ud eller stillet til rådighed for forskellige idrætsklubber.

I 1979 står det klart for Lirum Larum, at de kulturelle foreninger må stå sammen. Der er forskellige former for 'samråd' eller 'samvirke' andre steder i landet. Lokalt er det

tydeligt, at f.eks. Roskilde Idræts Union og Ungdomskorpsets Samarbejdsråd har nået resultater gennem et målrettet og effektivt arbejde i forhold til myndigheder og politikere.

I oktober 1979 indkalder en gruppe til stiftelse af Kulturelt Samråd i Roskilde. Blandt dem er Niels Munk fra teaterforeningen og Lirum Larums Poul Bjerager Christiansen. De indtræder begge i bestyrelsen sammen med Jørgen Nordenhof (Rimfaxe), Sidsel Jacobsen (Bogbutikken), Knud Gaarslev (Galleri Sct. Agnes), Tom Henriksen (Noah) og Tim Jensen (Paramount). Samrådet vil blandt andet samarbejde i forbindelse med at genskabe byfesterne i byens centrum som en årligt tilbagevendende begivenhed.

For det nye samråd er lokalesituationen det mest presserende problem. Byrådet tager positivt imod samrådsinitiativet og nedsætter et kulturhusudvalg, bestående af centralt placerede politikere og embedsmænd. Kulturelt Samråd udpeger Knud Gaarslev og Poul Bjerager Christiansen til udvalget.

Kulturhusudvalg på cykeltur

Embedsmændene undersøger 13 bygninger i kommunen, og de peger på tre som egnede og mulige for et nyt kulturhus, nemlig Kildegårdshallen (den tidligere kaserne gymnastiksal), Sct. Clara Mølle (del af det tidligere fællesbageri på Havnevej) og CF-bygningen på Eriksvej (del af det tidligere FDB-garveri).

Den tidligere garveribygning indeholder mange muligheder, men det er en dyr løsning på mindst 6 mio. kr. til istandsættelse og ombygning.

For den tidligere Sct. Clara Mølle er der et forslag om teatersal, musik- og dansesal mm., men også denne løsning er forholdsvis dyr. Alle forslag indeholder plads til Rimfaxe Teater, som med status som egnsteater længe har ønsket at flytte fra Ungdommens Hus til mere egnede lokaler i Roskilde.

På en cykeltur søndag den 9. marts 1980 besigtiger medlemmer af kulturhusudvalget og Kulturelt Samråd de foreslåede bygninger. I ugen efter dukker et fjerde forslag op. Det er Hotel Prindsen i Rosenhavestræde, hvis ejere har oplyst mulighed for en lejeaftale med kommunen om den del af hotellet, der rummer den store sal med dertil hørende rum samt bodegaen i stueetagen, kaldet Prinsessen. Hoteldriften vil i så fald kunne fortsætte med værelsesudlejning og restaurant.

Hotellens lokaler er en oplagt løsning. Der kan ske noget ganske hurtigt, og der er tale om lejemål og ikke et større nybyggeri/ombygning. Men hvorfor dukker sådan en løsning pludselig op, og hvad er der egentlig sket i byen?

Borgerskabets hotel som kommunalt kulturhus?

Hotel Prindsen har økonomiske problemer. Nogle år forinden er det samme overgået Hotel Roar, og tidligere er både Jernbanehotellet og Olesens Hotel lukket. Nu er turen kommet til Hotel Prindsen, det sidste hotel i den centrale del af byen. Vilkårene for gammeldags hoteldrift har ændret sig, og det er svært at tro på en fremtid for branchen.

Prindsen har gennem generationer været byens fine hotel med det pæne borgerskab som stampublikum. Stedet er levende beskrevet mange steder, blandt andet som hjemsted for Gustav Wiedes berømte Ædedolkenes Klub, og også H. C. Andersen har beskrevet sit ophold på hotellet. I nyere tid har Lise Nørgaard fortalt om sine oplevelser, blandt andet danseskolen og de talrige skolefester og selskaber. Der er en 'Matador-atmosfære' over dette sted i byen.

Den Danske Bank har på et tidspunkt overtaget det nedslidte hotel og ser mulighed for at videreføre en begrænset form for hoteldrift. De to sale og tilhørende selskabslokaler er fuldstændig nedslidte og udgør udelukkende en økonomisk belastning. Faktisk er ejeren klar til at ombygge hele denne del af bygningen til kontorlokaler eller andet.

Nej tak til kontorhus i det fine gamle hotel

Byrådet har forståelse for kulturlivets lokalesituation, og

udsigten til kontorhus i det gamle fine hotel virker også skræmmende på en del borgere og politikere. Der bliver indledt forhandlinger, og i løbet af kort tid er der en lejeaftale klar. Kommunen lejer ca. 1200 m², der rummer en stor sal med tilhørende bagrum og faciliteter, en lille sal samt nogle mindre lokaler.

Enighed om husleje og andre vilkår er let at opnå. Derimod tager det tid at få overblik over udgifterne til istandsættelse. Alle lokaler er nedslidte, og scenekonstruktionen i den store sal skal genopbygges. Med tilskud fra staten og velvilje fra amt og kommune bliver der lagt en finansieringsplan med en årlig udgift på en million kroner til husleje og drift, som besluttet af Byrådet i maj 1981. Venstre og Konservative er af økonomiske grunde imod, og de mener, at lokaler på skoler og lignende må kunne bruges.

Vandaler

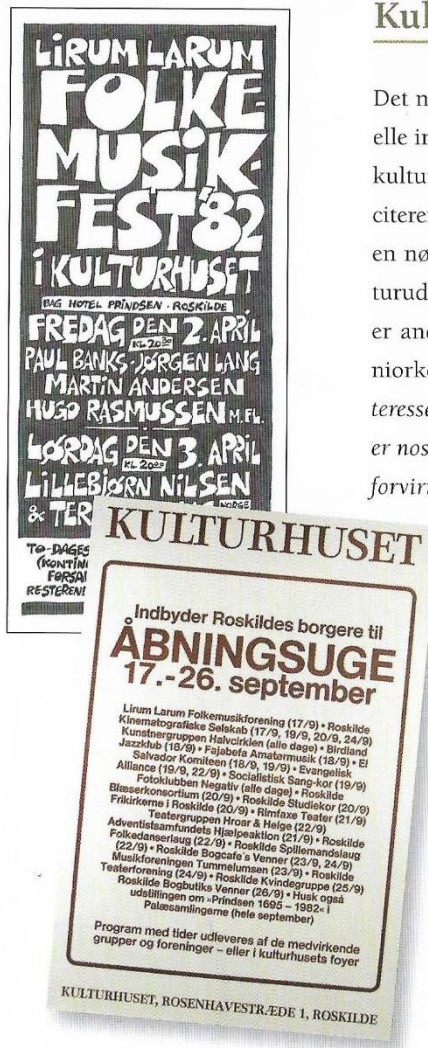
Byrådets flertal holder fast ved projektet. Kulturhusudvalget finder, at Prindsen er det bedst egnede sted. Et flertal bestående af socialdemokrater, radikale og SF er for forslaget sammen med en enkelt konservativ. Fremskridtpartiets enlige medlem er ikke glad for den nye kommunale udgift men afholder sig fra at stemme med bemærkningen: *.. på den anden side ville vi nok blive stemplet som vandaler i eftertiden, hvis vi lod Prindsen forfalde, omdanne til ejerlejligheder eller lignende.*

Der er forskellige opfattelser af vandaler. Mange år senere skriver forfatteren Lise Nørgaard i en publikation fra en lokal ejendomsmægler blandt andet om et af byens torve, at helt så smukt som i hine tider bliver det aldrig. Hun fortsætter:

Det blev til gengæld borgerskabets gamle hotel Prindsen, der i vandalernes tid blev kommunal ejendom og overladt til graffitimalere og svinske klubber og styret af personer aldeles uden veneration for de fordums fornemme lokaler, men til gengæld med en udsøgt sans for tarvelig møblering og grimme farver.

Her retter Lise Nørgaard bager for smed. Det er netop kommunen, der redder Prindsen fra totalt forfald eller nedrivning i 1981. Lokalerne var nærmest en ruin!

At hotellets nye ejere mange år senere tager sig sammen og gør noget ved ejendommen er en anden historie. Ind i det nye årtusind vender den store sal nemlig tilbage til al fortids pragt og glans. Det kan ingen begræde, heller ikke svinske klubber og personer med tarvelig smag (hvem det så måtte være).

Kulturhus i Prindsens fallitbo

Det nyistandsatte Kulturhus åbner i april 1982. Den officielle indvielse sker med et arrangement i den store sal, hvor kulturhusudvalgets formand Henrik Christiansen i sin tale citerer både Gustav Wied og Lise Nørgaard. Han overrækker en nøgle i kæmpeformat til formanden for fritids- og kulturudvalget Anna Skov Hansen. Hun gør det klart, at kultur er andet end boglig dannelse, moderne kunst og symfoniorkester, og siger blandt andet, at *„der går en bølge af interesse for folkekultur over landet. Spørgsmålet er, om det kun er nostalgi eller det kan tages som modvægt mod en urolig og forvirret tid, et udtryk for trang til at deltage aktivt og være sammen efter lang tids passiv modtagelse af underholdning foran TV. Det er op til brugerne at gøre huset til en succes!“*

Herefter giver hun nøglen til formand for kulturhusbestyrelsen Poul Bjerager Christiansen. Han betegner i sin tale huset som et hus der er nemt at finde og svært at komme udenom. De ca. 200 inviterede gæster får også et par kulturelle indslag. Guitaristen Lars Trier spiller klassisk spansk og renæssancemusik, og Rimfaxe giver en lille forsmag på sin nyeste forestilling, Karel Capeks ”Krigen mod salamandrene”.

Nedenunder i den lille sal tyvstarter Lirum Larum med en offentlig åbningsfest, hvor man kan høre norske Lillebjørn Nielsen & Terje Venaas, Paul Banks, Martin Andersen, Jørgen Lang & Hugo Rasmussen, Erik Grip og en række lokale medvirkende.

Den store åbningsfest finder sted i september 1982 med en hel uges arrangementer med offentlig adgang. Og så er huset indviet med både glans og glæde.

Lillebjørn Nielsen

Prindsen kan brug's - vi er jo alle i samme hus!

Byens kulturhus fungerer, og det markerer Lirum Larum Folkemusikforening ved sin lokalaften i 1983. Bestyrelsen optræder med en sang, hvor omkvædet slutter med den simple konstatering: *Nu har vi set Prindsen kan brug's - vi er jo alle i samme hus!*

SANG TIL LOKALAFTEN I LIRUM LARUM (4. december 1983)

Mel: Vi er alle i samme båd

- 1: Her har vi huset – tomt var det blevet
dengang prinsessen, de havde fordrevet.
Her er huset, der blev tomt,
da prinsessen blev fordømt
- O: Vise- og værtshus – skæg og ballade,
et kryds-og-tværs hus
og så er alle glade.
Nu har vi set – Prindsen kan brug's,
vi er jo alle i samme hus.
- 2: Rimfaxe spiller: Når de døde vækkes,
mens til en hopsa harmonikassen trækkes.
Her er den døde der stod op
og en hopsa uden hop.
Her er huset der blev tomt,
da prinsessen blev fordømt,
- O: Vise- og værtshus ...
- 3: Har du et frimærke, så ka' vi bytte.
Jeg vil nu allerhelst sidde og lytte.
Bytteri gør en perpleks,
hør et foredrag om sex,
mon den døde nu står op,
danser hopsa uden hop,
her er huset der blev tomt,
da prinsessen blev fordømt,
- O: Vise- og værtshus ...
- 4: Salmesang lyder – en pris til det høje
i biografen man lukker et øje.
Salmesangen går til himlen,
nogle andre går til fimlen,
bytteri gør en perpleks,
hør et foredrag om sex,
mens den døde nu står op
- danser hopsa uden hop
her i huset der blev tomt
da prinsesses blev fordømt
- O: Vise- og værtshus ...
- 5: Her er pedellen, han bærer byrder.
Stævnefolket danser, så loftet det styrter.
En pedel, der blev lidt hed,
dengang loftet det faldt ned.
Salmesangen går til himlen,
nogle andre går til fimlen,
bytteri gør en perpleks,
hør et foredrag om sex,
mens den døde nu står op,
danser hopsa uden hop,
her i huset der blev tomt,
da prinsessen blev fordømt.
- O: Vise- og værtshus ...
- 6: Her har vi Lirum – og her har vi Larum,
her har vi gæster – der kommer helt fra Farum.
Folkесangen er global,
men i aften helt lokal,
som pedellen, der blev hed,
dengang loftet det faldt ned.
Salmesangen går til himlen
nogle andre går til fimlen,
bytteri gør en perpleks,
hør et foredrag om sex,
mens den døde nu står op,
danser hopsa uden hop
her i huset, der blev tomt,
da prinsessen blev fordømt.
- O: Vise- og værtshus ...

Herover:

Kulturhusleder Leif Skov, bestyrelsesformand Poul Bjerger Christiansen sammen med husets pedel og trolldmand Leo Larsen, som altid finder løsninger og får tingene til at fungere.

1. Arlo Guthrie

2. Paddy Doyles

3. Erik Grip med Band

Indvielsen af Kulturhuset i Rosenhaverstræde medfører en kraftig opblomstring af folkemusiklivet i Roskilde. Mange år med skiftende adresser og tilfældige lokaliteter lader nu til at være fortid, og i sommeren 1982 ser de mange aktive folkemusikfolk Kulturhuset som deres nye hjemmebane.

I efteråret flytter Lirum Larum foreningerne deres aktiviteter ind i det nye hus: koncerter, musikundervisning, spillemandsstævne, baller mm. Egns-teatret Rimfaxe er allerede rykket ind, og filmklubben er i gang med at indrette sig.

Kulturhuset skal ikke selv afholde arrangementer eller stå for faste aktiviteter; det er byens foreninger og aktive kulturgrupper, der skal sørge for liv i huset.

Det nye kulturhus får sin egen bestyrelse.

Der er penge til en daglig leder på halvtid, og den første bliver den senere så velkendte festivalleder Leif Skov. Resten af personalet omfatter en fuldtids pedel samt

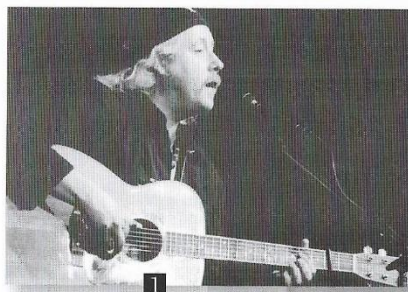
løst ansatte rengøringsmedarbejdere. Det er klart fra start, at brugerne er ansvarlige, også hvad angår det praktiske og administrative i forbindelse med arrangementerne.

Selve kulturhusbygningen er stadig en del af det privatejede Hotel Prindsen; lokalerne gennemgår en kraftig renovering for kommunale og statslige midler, og huset drives uafhængigt af hotellet.

Koncerter, spil og onsdagsdans

Lige som de øvrige foreninger får Folkemusikforeningen fast tilholdssted i Kulturhuset, og koncerterne foregår i den lille eller store sal, alt afhængig af forventet antal gæster.

Til de store oplevelser hører et enestående møde med Arlo Guthrie, hvis koncert bliver en sensation i foreningens historie.

I den store sal er der også plads til de helt store internationale grupper, for eksempel Battlefield Band. Den tidligere så stilfulde sal danner rammen om egentlige rockkoncerter, som andre af byens musikforeninger står for, og også jazzen og den klassiske musik får plads i Kulturhuset.

Niels Hausgaard bliver en fast gæst i Lirum Larum, og han formår at trække fulde huse. Efter at Niels ved en koncert mere end antyder, at foreningen åbenbart kun vil se ham hvert andet år, laver man straks om på praksis, og han har siden været en fast årlig gæst i Roskilde.

” Jeg har kun gode minder fra mine aftener hos Lirum Larum i tiden fra midt 70'erne og op til i dag. Mangen pizza har vi spist og meget underligt snak, har vi sagt, og meget har vi grinet.

Midt i 70'erne var kvinderne i folkemusikmiljøet for en stor del svøbt i velour og havde glat Joan Baez-hår og sang som Joan Baez og gjorde det tit og gerne. BHer stødte man kun sjældent på i de dage. Alt i alt en dejlig tid. Mændene var skæve og følsomme.

Jeg mener at huske, at man i Lirum Larum (som i andre seriøse folkemusikforeninger på den tid) havde en idé om, at den optrædende ikke skulle hæves nævneværdigt over publikum. Det var politisk ukorrekt, og lydforstærkning var lidt af et fy-ord. Vi var nemlig alle lige. Vi var så lige, at de mange lige publikummer havde svært ved at se og høre den lige solist. Tanken var smuk, men den holdt ikke.

Så rykkede vi ind i den fantastiske sal på Hotel Prindsen. Det var gode år. Der opstod faste måder at gøre tingene på. Lene har budt velkommen i rigtig mange år, og det er en god og tryk tradition, og dem har vi jo ikke for mange af. Gid det må være sådan i mange år frem hos Lirum Larum i Roskilde.

På det seneste har vi flyttet lidt rundt for at finde egnede lokaler. Prindsens sal er simpelthen blevet for fin til almindelig folkemusik.

Velouren er pludselig dukket op igen. Denne gang dog ikke som kvindeindpakning, men derimod som dug på bordet bag scenen, hvor vi får alt fra snacks og rødvin til øl og kaffe. Og vi føler os meget velkomne.

Tak til Lirum Larum. ”

Niels Hausgaard

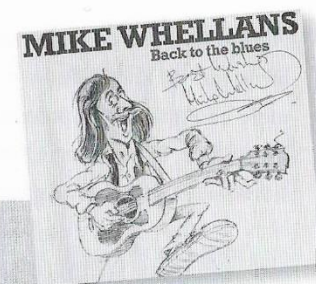

Herover: Lars Lilholt Band

1. Mike Whellans
2. Björn Afzelius
3. Ash Plant
4. Dagmar Andrtova
5. MacNolia
6. The Bluegrass Patriots
7. Ian Bruce
8. Rendestenens Liljer

En anden af de mindeværdige aftener i folkemusikklubben er mødet med Lars Lilholts nye orkester, som dannes kort efter opløsningen af Kræn Bysted. Orkesteret spiller fuldstændig ud til grænserne af dansk folkemusik, og med krumhorn, lire, fløjter og fandens egen fiol bliver der sat så meget gang i publikum, at salen fyldes med lange kædedansende rækker. Der synges med af fuld hals, og de typisk mundrette og ultraenkle omkvæd gjalder i lokalet. Det er ikke balladedans, men der er engle og djævle i luften!! Arrangementet overværes af et par folk fra Roskilde Festivalen, som er specielt inviterede. Foreningens formand, Jette Eriksen, synes, at de skal introduceres til dette nye band, og koncerten går da også lige ind. Senere samme aften snakker festivalens folk med Lars, og resultatet bliver, at Lars Lilholt Band får sin første store optræden på årets Roskilde Festival

1

2

3

4

5

6

7

8

Onsdagsdans

Den første vinter i Kulturhuset fødes en ny 'institution' i Lirum Larum, nemlig onsdagsaften/onsdagsdans/onsdagscafé – kært barn har mange navne.

Hver onsdag fra begyndelsen af september til og med maj måned er der åbent hus fra kl. 20 til ca. 23. Aftenerne bliver et mødested for folk med interesse for traditionsdans og traditionsmusik i bred forstand. Der er gratis adgang, og udgifter dækkes af overskud fra barsalget. Der er ingen krav om specielle danse- eller spillefærdigheder, påklædning eller partner; interesserede kan være med til at planlægge programmet for en enkelt aften eller for en måned.

Starten på onsdagsaftenerne er temmelig uformel, men allerede i vinterens løb kan man i Lirekassen læse om en fælles beslutning om at sætte lidt mere facon på aftenen, i hvert fald den første times tid. Der skal nemlig sikres en alsidig og levende danseaften, så danserne kan være sikre på, at der er noget at komme efter. Resten af aftenen skal der være spontant spil, og i øvrigt opfordres der til, at så mange som

muligt danner spillegrupper og benytter caféen til afprøvelse af repertoire. De fleste spillegrupper er fra Roskilde og omegn, men normalt er der mindst en udenbys spillegruppe om måneden (for eksempel fra København, Holte, Sverige).

Arrangører af aftenerne har gennem tiden haft flere titler: onsdagsvært, musikdirektør, dansemester, åbent-husvært, månedsvært. Dette hyggelige

og uformelle arrangement tiltrækker hver onsdag mellem 60 og 100 mennesker, og mere end 25 år senere er caféen stadig et vigtigt omdrejningspunkt i Lirum Larum

Onsdagscafé i Kulturhuset

